https://doi.org/10.33004/reumatizam-supp-73-1-16

Neurološke manifestacije u primarnoj Sjögrenovoj bolesti (SjB) – iskustvo tercijarnog centra
Neurological manifestations in primary Sjögren's disease (SjD) – experience of a tertiary center

Ana Vodanović [1], Marijana Matijaš [1], Ivona Božić [1], Diana Meter [1], Mislav Radić [1,2], Katarina Borić [1], Daniela Marasović Krstulović [1,2], Petra Šimac Prižmić [1], Marin Petrić [1], Dijana Perković [1,2]

[1]*Klinički bolnički centar Split*
[2]*Medicinski fakultet Split*

Uvod: Sjögrenova bolest (SjB) kronična je sistemska autoimuna bolest koju, uz zahvaćanje egzokrinih žlijezda, obilježavaju brojne ekstraglandularne manifestacije, uključujući zahvaćanje središnjeg i perifernog živčanog sustava (SŽS i PŽS). Cilj istraživanja bio je prikazati učestalost i obilježja neuroloških manifestacija u bolesnika s primarnom Sjögrenovom bolesti (pSjB) liječenih u Kliničkom bolničkom centru Split.
Ispitanici i metode: u retrospektivno istraživanje uključeni su bolesnici s pSjB koji su ispunjavali ACR/EULAR klasifikacijske kriterije iz 2016. godine. Analizirani su podatci iz medicinske dokumentacije bolesnika liječenih u razdoblju od 1. kolovoza 2021. do 1. kolovoza 2026. godine.
Rezultati: ukupno je analizirano 121 bolesnika s pSjB. Broj bolesnika s neurološkim manifestacijama pSjB bio je 43 (35,6%). Prosječna životna dob bila je 62,5 godina (raspon: 31 – 78), od toga je 38 bilo žena (88,4%). Zahvaćanje SŽS-a uključivalo je glavobolju koja je bila prisutna u 11 bolesnica (25.6%) s radiološki opisanim lezijama bijele tvari u 10 bolesnica (23,3%) te poremećaj iz spektra optičkog neuromijelitisa u jedne bolesnice (2.3%). Zahvaćanje PŽS-a uključivalo je senzomotornu polineuropatiju koja je bila prisutna u 10 bolesnika (23.3%), mononeuritis multipleks u jedne bolesnice s pridruženom krioglobulinemijom (2.3%), Bellovu kljenut u jedne bolesnice (2.3%) te senzornu ataksiju u jedne bolesnice (2.3%). Od ukupnog broja bolesnika sa senzomotornom polineuropatijom (10), njih troje je imalo krioglobulinemiju (30%). Svih pet muškaraca imalo je isključivo senzomotornu polineuropatiju (11.6%). Kompresivnu mononeuropatiju karpalnog tunela imalo je 6 bolesnika (13.9%). Simptomatski epileptički napadaj zabilježen je u tri bolesnice s trombotičkom trombocitopeničnom purpurom (6.9%). Vertigo (neoznačen kao centralni ili periferni) je imalo 9 bolesnika (20.9%), dok je u tri bolesnika utvrđena miastenija gravis (6.9%). Istodobno zahvaćanje SŽS i PŽS imalo je 7 bolesnika (16.3%).
Zaključak: Najčešća manifestacija SŽS bila je glavobolja, dok je među manifestacijama PŽS-a najčešća bila senzomotorna polineuropatija. Učestalost i obilježja neuroloških zahvaćanja usporedivi su s podatcima iz literature. Rano prepoznavanje i liječenje neuroloških manifestacija od iznimne je važnosti, no za isto potrebna je suradnja s neurolozima i neuroradiolozima.

Ključne riječi: Sjögrenova bolest, središnji živčani sustav, periferni živčani sustav, polineuropatije
Keywords: Sjögren's disease, central nervous system, peripheral nervous system, polyneuropathies
E-mail adresa prezentirajućeg autora: marijana_pavlinovic@hotmail.com
Izjava o sukobu interesa: nema sukoba interesa